

Jekabaara

Boko 118 nan d. 20
1995 SAN - SETANBURUKALO

Cikela ceman n'a musoman kunnafoniseben

a be bo kalo o kalo

Jamana baarada la BP: 2043 Bamako (Mali)

MALI JAMANA YE SAN 35 CORD YEREMA HORONYA KON : SEERE FILA Y'U TAASI O KAN

Dakun w

№ 2 : Beesjefenko duguw kononaw la.

№ 3 : Taasi bolo ka se Mali ka yeremahoronya san yelema seli 35 nan ma

№ 7 : Denmisew ka dugumakalanko taabolo.

№ 8 : Kita cikelaw ka kalanbolow jensenni lahalaway.

№ 10: Jekabaara kalanbagaw ka batakiw.

№ 11: Dugaw kun jekun.

JEKABAARA KALANBAGAW YALI AW BE DUGAW KUN JEKUN DON WA? (№ 11)

Kalo laadilikan

An k'an danbe lakana (3)

Ni misi tulikela den ma tuli ke, a be mogow bagabaga. N'a m'o si ke dun, siga be ke a ka yereholoya la. Anw malidenw dun bora ce farinw de la. An b'an yere waso n'olu de ye k'u k'an ka dijenatige taama seere ye. N'anw fugariyara dun, o ro an b'an yere wele cogo di?

Tumani Yalam Sidibe

"Daniya numan ni Kumamugu in si te jamana nafa, fo kelen : WALEYA" (Abdulayi Bari)

Beejefenko duguw kōnōnaw la

O dugu ka dōgo jamana kōno, cē fara muso kan, denmisēn fara maakorōba kan, minnu kōnōmōgōw te je sōrōdako dōkanma bēs ka nafa bē minna. O b'i n'a fō forobaforo, kōlōn, ponpe, nōsimasin n'a nōgōnnaw.

Osiratēge la, barikaw ni wariw bē fara nōgōn kan. Tuma dō la bolomadēmen bē jini dugukōkan walijamana kōkan. N'o sōrōdako jēnabōra, o kōlōsili n'o matarafali man kan ka ke bolokofeko ye.

Kabini kunu fo bi, nē bē malo jamatigi ni nōbatigi wali waritigi ma duguw kōno. Wa duguw ka cēbow ni waribow ani ko wērew la, dugu kōnōmōgōw bē se ka danfara, k'u sigi kulu ni kulu ka d'u jōyōro, u ka fōtaw n'u ka ketaw kan duguw kōno. O misali ye hakilijumantigi ni miiriya jugutigi ye. O kōro te dōwēre ye nēlikēlaw ani tīnēlikēlaw kō.

Du kelen ni dugu kelen kōno, juguya ye san sōrō fo ka den ni fa fara, ka cē ni muso fara, ka balimayaw, sigiñogonyaw, teriyaw, kanuñogonyaw, furuñogonyaw tīne k'a da wale jugu caman kan minnu bē senna duw ani duguw kōno.

Tilema fara samiye kan, duguw ni kubedaw sēnēkelaw bē nōgōn na dugutigi wali kubedakuntigi fē yen. Ni dō ma tasuma bila dō ka foro la, i b'a sōrō dō ye dō ka baganw suñe wali dugu foroba foro bēs bē dun dō ka baganw fē, walima kōlōnba ni ponpe ani nōsimasin bē tīne k'a da olu magoneminenw minē kojugukan dōw fē.

Nin baarajugukēlaw ka waleyaw kun te dōwēre ye k'olu ma sōrō kōlōsili jēkulu la, o de bē nīn tigilamōgōw ke hakilijugutigiwani miiriya jugutigiw ye.

Mōgō caman bē duguw kōno minnu sente forobabaara foyi la. Barisa, olu hakili la ko jama ka ke olu sago ye. O dun te se ka ke abada. An dun ka duguw kōno, dō balo ka nōgō a ma ni dō ye. Dō fana ye nōmasa ye wa bi balo fana bē dō bolo. Nka dō fana bē yen, min ko n b'a ke cogo di? Dugu kōno mōgōtigya ni mōgōntanya b'o cogo la. Ayiwa ko minnu b'o cogo la, hakili ni miiriya numanw dē b'o fērew boloda ni k'o waleyā sinsin duguw kōno. Hali n'o waleyānumānw bolodara duguw kōno nēngow, hasidiw, sonifanaw bē wuli n'u ka dalakilisi juguw ye, k'olu funfun dugu kōno, dugu wērew, sugu siraw, nōgōnyeyōrōw la. Barisa olu te jēkulu la, min b'i janto bējefenw na.

An k'a dōn ko barikaw ni wariw ka fara bolomadēmenw kan, olu bē dō fen o fen na, o y'an ka duguw ka sinijēsigi de ye. Anw minnu y'a baaraw sabati duguw kōno, an fana ka nēnēmaya suturalan dō don. O de koson cē fara muso kan, denmisēn fara maakorōba kan, duguw sōrōdakow ka kan ka ke

kilisi ye bēs lajelen da walasa bi denmisēn w k'a dōn sini, ko bējefen te fēnlankoloŋ ye.

Dan te bējefen nāfa la. A kōlōsili n'a matarafali ye wajibi ye dugudenw bēs kan. Barisa, dugu cēw n'a musow, denmisēn w n'a maakorōbaw bēs ka nēnamaya daamu n'a jiidili sababu numan yebējefen de ye. Odekanma, sōrōdakow nasiraw la, an bēs lajelen ka kan ka forobaforow, kōlōn, ponpew, nōsimasinw, nakōw, jiginnisow, dōgōtōrosow, lākōlisow, magasanw, misiriw kōlōsi n'a matarafali k'an yēre kan wajibi ye walasa sini maakorōbaw kana bi maakorōbaw jalaki. "N ta te nē, mōgō wērew ta kana nē", o tīgi man kan ka jōsensōrōan cēla fiyew. An k'akelēbere ka kan ka ke sigikafo ani je-ka-baara ye. O de b'a to nēngoya, fasigiya, naamimaya bē nagasi duguw kōno. Aw k'an bēn. N ba jini Jēkabaara kanubagaw bēs fē, u ka sēben ci Jēkabaara ma tuma bēs.

Bubakari Kulubali

Cēya ni musoya, dugu kōno, jama jēfēn ladon konuman ye bēs kunko ye.

Fasoden numanya te dower ye miiri n yere la ko faso horon kono

Taasibolo folo Mali ka yermahoronya kan
San naani jemufanga tonobo

San fila nogo ninan ko, Malidenw bëna wote kalataw koyorow sira minjamana kuntigi-sigi-wote ni marakuntigi-sigiwote ani depitewtakanma. Wotekelaw bolo, o bëna ke danaya lakurayali ye ka nesin nemogo koro ma walima nemogo kura sugandi. Yannio waatice, aakan hakilijagabo ka ke ni sinsinnan nemamaw ye ka nesin politikitonka jama-nini kumawa ma. Tuma min, Malidenw ye jemufanga-nini-ton sigi sen kan ka Musa Tarawele n'a ka politikiton "UDPM" kele, okuntun ye yelemaliko danma nininide ye ka nesin faso baaradawtaabolo, jamana sariyabaju, amana nafolosorosiraw labaaracogo anijamanadenwa dijelatigela halaya na.

Hakililajigin na, politikiton "UDPM" ka anga waati, ton were tun te yen. Faso tunkankow tun be nemabo i n'a fo du tonokow. Ko bëe tun bennet don amanakuntigi kelenpe sago de ma. Ne kelenpe de tun be setiginemaa ni on kuntigi joyoro fa. Ninnu wale keleli e kera Malidenw wulikun ye u seko anmajira la. Ninnu de kera Maliden n'a muso caman bonekun ye u ni a 1991 san marisikalo n'a kalo okandaw kono (Ala ka hine furew la). Je-ka-muruti tono folo kera yelemai onni ye jamana sariyabaju tonokow

992 san zuluyekalon'a utikalokono, kafoba kelen kera sababu ye ka sariya kuraw sigi sen kan minnu angera fangabolow danfarali la etigiblon ni fanga sariyabolo (nbora). Nka musafanga dafirili nafa kika kera yermabila soroli ye alidenw fe. Bi Malidenw bëe be se da sago fo, ka don u sangonna twa, anikuka nemaaw sugandi u go la, u makow nemaboli kanma stew senfe. O walew sariyaw sigili Malidenw wasolan ye bi. O sariya len sigili ye Mali jamana ke misali dije kono bi-bi in na. O daraja sinni n'a sankorotali dulonnen don iliden bëe la, kerékerénenne la, nana nemaaw, walasa fasoden bëe bo a numma. K'a don fana k'a nofse kun tun be.

nini
nni musafanga ka dafiri, an ka nana togo tun be fo ka ke nyerekoro misali ye. Kalanbali

hake tun yelenne don, keneyako tun te laboli ke, sariya halakilen tun don, sano sandotun be fara baarasorobaliw kan. Bi, o lahalaya kelen be se ka fo. Nka kow fincogo ye kelen ye, nka u menemeneccogo te kelen ye. San 23 fangatigiyi kono, Musa Tarawele ma netaa jigiya taamasere si jira. Wa mogo si tun te se k'o fo kene kan. Bi netaa jigiyaw be kene kan. O temennen ko, jamana taabolo juguw kofoli dagalen don bëe ye. Kumamuguw bëe temennen ko, min ye wulibili ye o file: jemufanga kanubagaw bëe ka kan ka tonobo ke ka nesin san naani jemufanga taabolo ma, musafanga dafirilen ko.

Fanga sabanan nemaaw folo Yunusi Ture ani...

Bi nemaaw, n'olu ye ADEMA Kono mogo sugandilenw ye, olu de folo be sigi jen na n'o tuma sera. Wotekela ba yirika caman y'u ka danaya da ADEMA kan, nka o bëe ro, a ma baara ke a nema. O ye kabako ye min sababu be se ka da geleyaw caya kun. goferenamanw ye minnu sor. Setiginemaa Yunusi Ture n'a ka goferenaman sigili kunbenne ni jagokelaw ka nisongoya-jira-taama ye 1992 sandesamburukalokono. Owaati kelen fana kono, lakolidenw, forobabaarakelaw ka tonba (UNTM), korenfekel, baaranininaw, baarakela labilalenw ni baara-bila-yerseyew y'u

ka hake-nini-taamaw ke. O hake-nini taamaw bëe bangera balawu la (darongoya ni wale juguw) minnu bëe ro belebele kera 1993 san awirikalo tile duuru kono. O don, lakolidenw ye tijenni naniya siri ka bone jigi mogow kan u temensiraw bëe fe. O hukumu kono, faso forobablon ni fanga taamaseere caman jenina. Mogow caman ka jate la, 1993 san awirilikalo kono kelenwtunyedabalijugusirilen do de nagasilen ye min tun be se ka ke jamana yere wulili sababu ye. Baarabila kera wajibi ye goferenaman bolo. O geleya kelenw n'o tijenniba kelenw kera goferenaman filanan ka baarabila sababu ye. 1994 San kono, tuma min n'a degun na, goferenaman sabanan n'a setiginemaa Ibrahim Bubakar Keyita ye baarabolo yelema. O yelemai kenekanda taamaseere döw file: geleyaw ma ban, nka u fura soroli te ne hakilisigi min ko, o sorola. Hake-nini te ke ni tijenni ye tugun. Tuma min fanga nemaaw tun ne gannen be geleya kofolen ninnu dabefeeuw ninini na, korenfekel, ye sawura juguta. Sefawarinagasilinana ko to bëe ro noko n'a nokan geleyaw ye, fura ma sorol minnu na halisa. Nin bëe b'a jira ko Alifafanga ye san fila de ke degun kono (k'a ta 1992 san la ka na 1994 san la). O geleyaw hukumu kono, setigiblon ta kera tasumafangala ladege yé.

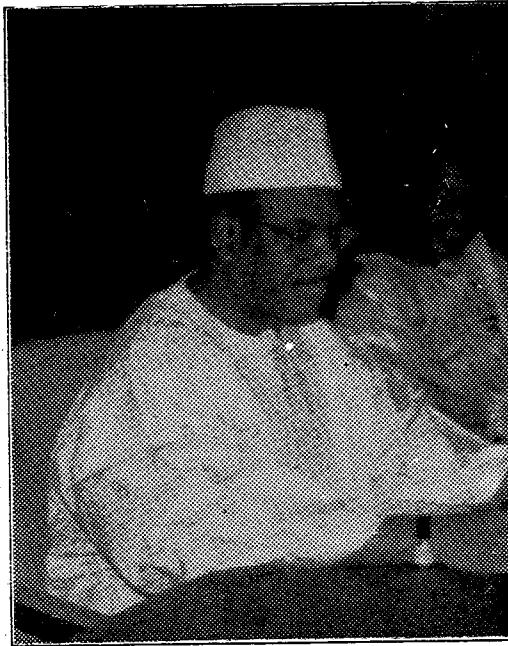
... Abdulayi Seku So, Setigi nemaaw filanan

DIJÉ N'A TAABOLO

O san fila bilisa nagamin senfë, ADEMA ye bolodijogonma suguya bëe dabali tigë walasa politikoton werew k'a démen faso labaarali la.

O bolodijogoma labanna kelennataama la ADEMA bolo. 1994 San feburuyekalo la, politikiton tow bora fanga kurun kono k'a sababu ke lakolidenw ka tijenniba kelenw ye. Nka, politikiton ADEMA te dunan ye nin kow ro. Gelyea ni benbaliya dow tun be ADEMA yere tondenw ni nogon ce min kera finé ye jamana kono kono ladianni na. O temennen ko, ADEMA ma tangaba da a jeyogonw kan. Politikiton dow ni jamanaden dow y'o waleyaw korogeré f'o tun be bange jamana fangabolow yere halakili la. Wotejamajini mana dabo, ADEMA bëna nin gelyea k'a sinsinnan ye k'a ka baaraw lasebaliya seereya. O temennen ko, a têna maloya ka waleyaw dow kofo. Sirabaw dilanna, kalansobaw nikalanso dogomanninw jora, jama-nafa-baara caman kera, dogotoroso mankanninw fana jora. Nka tijé na, nin baara kelenw ni jama ka lajini minen falice ka jan; bawo sègen barika ka bon fan bëe Malidenw kan sanko ni sefwari nagasili gelyyaw jatera. Dörème 3 kemé sere la (3%), o farala forobabaarakelaw sara kan, Kalotile 25 saraw bësoro, baarakelaw ka juru köröw sarala. Nka o körö te ko gelyea t'ukan uka nénamaya dabenni na.

Kumalasurunya la, a bë se ka fo ko wotew waati, ko ADEMA bë se ka jirali ke ani k'o lafasa.

... Fanga sabanan setigjëmaa
sabanan Ibrim Bubacar Keyita

Politikiton tow be mun na?

In'a fo a tun foa cogomin, musafanga firili tonow ro belebele kera jemufanga lawaleyaliye. An be don min na i kobi, politikiton 50 b'an ka jamana kono. Politikiton tan ye sigiyoro soro forobablon kono. Nka tijé la, politikiton nénamaw ka dogo haali. O körö te k'u têna sigi jón na n'o tuma sera, k'o sababu ke k'uté fanga kurun kono wali k'u t'a dafe de! ADEMA ka bolodijogonma kadara kono, politikiton caman tun donna fanga kurun kono i n'a fo USRDA, PDP, RDP, CNID,

RTM, UFD ni ton werew. O waati la fana tonw tun ye lahidu ta ko abada politikiton mogo sawura ta. Bisiga b'o lahidu la Malidenw caman bolo. Bi, politikiton ni kasaara bo ka gëlen nogonna mogo caman bolo. Osiratège la, mogo caman ma d'a la ni tonw nemaaw ka jeyorjini kun ye jama ka herekoye. Tonw nemaaw cesiri kojugu u yere danmaw ni nogoncë kelew la, u ninan na jama ko.

Ko bëe bë ke olu minnu togo la. O siratège la, politikiton w'yuka benbaliya da kéné kan. ADEMA farala fila ye ka "MIRIYA" politikiton bange, USRDA ton cira, "BDIA" politikiton bôr'o kono, PDP walonna, "AMDP" bôr'o kono, UDD politikiton fana walonna, "MPR" bôr'o la, CNID farala fila ye. BDIA fana walonna. Nin bëe lajelen sababu bora tonw kono benbaliya de la min koson ninan kelen be jama ko. K'a soro politikiton sigili sariyaw ye politikiton ka baaraketaw bëe dantige. Osariyaw kuntiennaw kono, politikiton ka kan ka jama kunnafoni ani k'a kalan jemufanga hakilinanw la walasa a k'a nafaw lakodon ani k'a yere jeyor faamu. O tun b'a démen nemaasugandi waati la. O tun be yelemai kelenw kolosili nogoya a bolo jamana taabolow kono.

Sébenbaga: Cegum Bubeyi Mayiga
Bayélémbaga : Bakari Sangare

Taasibolo filanan Mali ka yéremahoronya kan

Yereta kunben seliko ni yereta körö girinyako

Gintan suguya fen o fen be laben Mali ani dijé jamana tow bëe kono, o kelen si körö te se ka bonya, ka girinya, ka sankorota, ka temen u ka yéremahoronya sanyéléma kunben seli gintan kan, n'o kalo an'a don ni tow te kelen ye, sankorota. Malijamana min ka yereta kera 1960 san setanburukalo tile 22 don, o sanyéléma 35 nan de ye ninan 1995 san ye. O furancé kono, jamana kuntigiya kera mogo minnu fe, cogo minnu na, ani waati minnu na, olu file:

- A foloye Modibo Keyita ye. Ale de ye jamana bo Faransi ka mara kono, min daminéra 1880 san waatiw la, k'a k'a

yéremahoronye, k'a tubabutogo "Sudan" b'a la, k'a lawaletogo "Mali" d'a la kokura. Ale ye san 8 de ke fanga la, i ko, k'a ta 1960 san setanburukalo tile 22 la, k'a bila 1968 san nowanburukalo tile 19 na.

- A filanan ye Musa Tarawele ye. Ale ye fanga karabata, ka Modibo miné. O faatura san 1977 la, k'a to kasol la. Musa ye san 23 de ke fanga la, i ko, k'a ta nowanburukalo 1968 tile 19 na, k'a bila 1991 san marisikalo tile 26 la, n'o körö ka fanga bindon n'a minédon ye. A ka kiiri tigera 1992 san la fagali de kan. A b'o bolo de kan kasol la sisani. Musa ye fanga karabata, fanga

karabaminéra Musa la.

- A sabanan ye Amadou Tumani Ture ye. Musa minélen ko, faso jama y'ale sigi fanga la, ka jemufanga folo nebilawalew late men, n'o y'a wotekow n'a fangabolosigiy ye. Ale ye kalo 15 hake de ke fanga la, olu kow nénaboli la. Ale ka fanga kera waati min kono, o ye Musa karabadon ye, k'a wuli, k'a b'a ka yéressagofanga la, ani Alfa sigidon jemufanga la, i ko, k'a ta 1991 san marisikalo tile 26 la, k'a bila 1992 san zuwenkalo tile 8 na.

- Anaaninan ye Alfa Umar Konaré ye. Ale de ye jemufanga folo peresidan folo ye Mali kono. Sariya la, peresidan

bé san 5 de kë fanga la. O bë lakuraya tugun, ni wote wëre dadiyar'a la. Nka, peresidan si te temen san 10 kan, hali n'o ka baara kécogo ye jamanadenw bëe lajelen neköröfa, i ko hali ni fiyen ma y'a la, wali ni jigin ma k'a la. Ni peresidan min ye san 10 tugu nögön na, k'dafa, oy'osenbolenyefangako la-pewu.

Modibo Keita, Mali peresidan folo

A kéra cogo o cogo, sanduurutigi fara santantigi kan, sariya ye peresidan körö bëe bila bonya ni karama minen kono, u ka dijelatige tò bëe kono. Alfa min sigiko folo kéra 1992 san zuwenkalo tile 8 don, o ka san duuru folo bëe dafa 1997 san la. Wote min bëna k'o san na, n'o dagoyer'a la a bë lasigi, bonya ni karama kono, k'a musakaw ta, i ko sariya y'olu dantigë cogo min na.

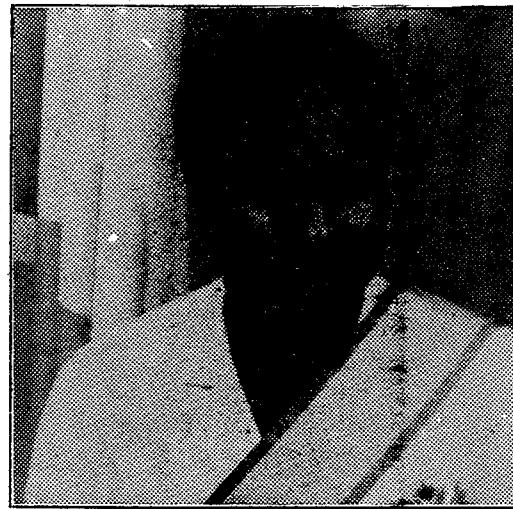
Jamanaw ka tarikuw la, peresidan ka kow bëe ye gintankow ye. A dòw ye nénajekow ye, a dòw ye taasikow ye. A bëe ye jamalajekow ye. A kelen si mankan te yéreta mankan bo. O temennen kó, jekulu caman, ani wale caman minnu tògoladonw nénajew bëe kë jamana kono, olu fana mankanw te yéreta mankan bo. O jekuluw ye musow, denmisénw, maaköröbaw, sordasiw ni banabaatow n'a tòw ye. Walew ye kénuya, saniya, dunkafa ni balikukalan n'a tòw ye. Yéreta kubenseli bëe jamanadenw bëe de lawuli, kabini togodaw, dugumisenninw ni dugubaw kono, fo Bamako. Fangabolow ni marabolow

némogow ni dugumogow bëe je, k'u berema nénajew kë, k'olu bën u ka sòrow n'u ka sekow ni dònkokow ma. A nénajew suguya ka ca: dunun ni bala bë ta; nansarafoli bë kë, dònkokili ni dòn bë kë; farikolojenajew bë kë, i ko nögöndankow, ntolatanw, soboliw, faliboliw, nègesoboliw, jikankurunboli, npogotigi latomón bë kë, farikolo dacogo ani cëna ni saramaya kan; sordasiw bë defilew nijarasisiw kë. A donkelen kanma, ni fén numan minnu bë dugumogow bolo, cékunda, musokunda anidenmisénkunda, n'olu ma labo kéné kan, k'u jira jama la, o te soro ko wëre ye dëse kó. Ni dëse te, dugu bëe sago ye jamana ka yéreta kubenseli sëbelabenni de ye. K'a diya, ka temen dugu tòw bëe ta kan. A b'o cogo la dije jamananw bëe kono, bawo, yéreta körö ka bon némogow ni kómogow bëe bolo cogoya kelen na.

Musa Tarawele ni Amadou Tumani Ture, Mali peresidan filanen ni camancefanga peresidan

Bëe b'a dòn, ko ni yéreta te, jamana te bò tubabuw ka mara la, k'a danbe n'a gasi bëe sigi, k'a k'a yére ma hörö ye, n'o y'a sago keli ye, cogo bëe la, kun bëe la, yorò bëe la, ani waati bëe la. Bëe b'a dòn, ko ni yéreta te, farafinw tun te bò farajew ka jonya la cogo si la, ka baara nafamaw k'u yére ye, bawo, nafa tun te fen o fen na, i ko sanu, koori, tiga, dafu, fo ka se baganw ma, farafinw ta tun t'olu la fen wëre ye faliyabaara kó.

Alfa Umar Konaré, Mali peresidan sabanan

A bëe tun be labo, ka taa Faransi. A tun te kun mögo la ka kuma sanko k'i ban baara ma. Ciakeda fen o fen na, ni mögo min murutira, lajabali min be d'o kan, o be baarakela tòw ladi. O b'i n'a fo min murutira, lajabali min be d'o kan, o be baarakela tòw ladi. O b'i n'a fo kalosaratige, genni, bugoli, kasoladon, ani latununni, n'o dòw laban ye saya ye, yoròw la, hali a tigilamogow ka somogow te minnu dòn. Sègen ni tòorò minnu dara mögow kan tubabutile la, k'u danbe b'u la, k'u bololankolonya, k'u bana fo k'u dëse, n'olulakalila sisandenmisénnamogow ye, olu dòw te d'a lá. A misali dò ye muso numanw sunguruntigeli ye, min ye metisiw caya farafinjamanaw kono. Cew tun ko man di tubabuw ye, nka, tubabuw tun be cew furumuso numanw, u balimamuso numanw n'u denmuso numanw fe. U be cew soro, ka fere olu ma, osira fana kan. Nin bëe temennen kó, ni yéreta te, Mali n'a nögönnja jamana maralenw tun te don dije jamana hörönyalenw ka tonba la, n'o ye "ONU" ye. O yére de ye yéreta nafamayorow bëe la kologirinye, bawo, o tonba de ye jamana w cékow dantigeliyörö n'u bolodaliyörö ye. O kéné kan, jamana bonyacogo ni nögön ye, u buguncogo ni nögön ye, u ka sòrow cayacogo ni nögön ye, u kónosigi diyacogo ni nögön ye, olu si t'a ke, jamana ka fisaya ni jamana ye, hörönyako ni danbeko la. Minnu ma marali ke folo, minnu ye marali ke ka temen ani minnumarala ka körö, yéreta y'olu bëe damakenje jekawalekow la, minnu bëe sago la, dije yorò bëe la. Yéreta min ye jamana lase hörönya kéné kan, o kubenseli nénaje keli ye fasodennumanya de ye.

Amadou GAO NI Kante

Taasibolo sabanan Mali ka yéremahorónya kan

Yéretako ni fasodennumanya

Ni jamana y'a yéreta, a ka baara fólo ye yérelaben de ye, ka taabolo ni maracogo minnu bë tali ke horónya kan, k'olu marabagaw ka taabolo n'u ka maracogo köröwnöna. O yérelaben bë wajibiyá walasa ka fanga labolicogo bën jamanadenw senkan ma; ka jamanadenw bilasira; ka faso kónosigicogo dantigé, ka jamana ni dincjamana tòwcekkow faranfasiya. O walew faamucogo numan de bë jamana fangaso nesincogo nögoya adamadenyakow, kéneyakow, kalankow, hérékow, lafiyakow, sorokow, sekow, dönkow ani bolodijögönmakow ma, jamana kono an'a kókan. A bë bën ni kelenya ani kanubagaya basigi. A bë fognögönkókow ni murutilikow ani tijenikow kun bën. A bë yiriwalikow ni nafakow ani netaakow teliya. Nin kow si te sira soro ni sariya kura ma sigi marabagaw ka sariya koro no na. O sariya kura bë tali ke jamana lawalekow, a danbekow, a gaasikow, a bonyakow n'a karamakow kan. O sariya kura bë sigi jamanadenw bë de togo la. O de b'a sariya ke yéreta sabatilan ye.

Wale fén o fén ye gaasi ye mögoya la, o ye gaasi ye yéreta fana la, bawo ni mögów ma nögón gaasi sigi, ka fanga gaasi sigi, yéreta bë ke yéreñini ye. O de bëna ni yéreta sabatilan labatolikokuma fóli ye, k'a géléya, n'o ye sariya ye. Sariya de bë walew dantigé, n'olu ye fókow ni kékow ye, minnudagalen bë aní minnuma daga. Sariya de bë nangilikow nitaanunikow dantigé, n'olu ye jokow ni jalakilikow ye. Sariya bë fénw dantigé fasodenw bë lajelen de kanma, kabini duw kono, fo ka se kinw, duguw, kafow, marabolow, jékuluw ani baaradaw n'u nögónnaw ma. Yoro bë la, sariya bë kow bë la. Ale de bë fén bë sanfe. O de koson mögö si te sariya sanfe,

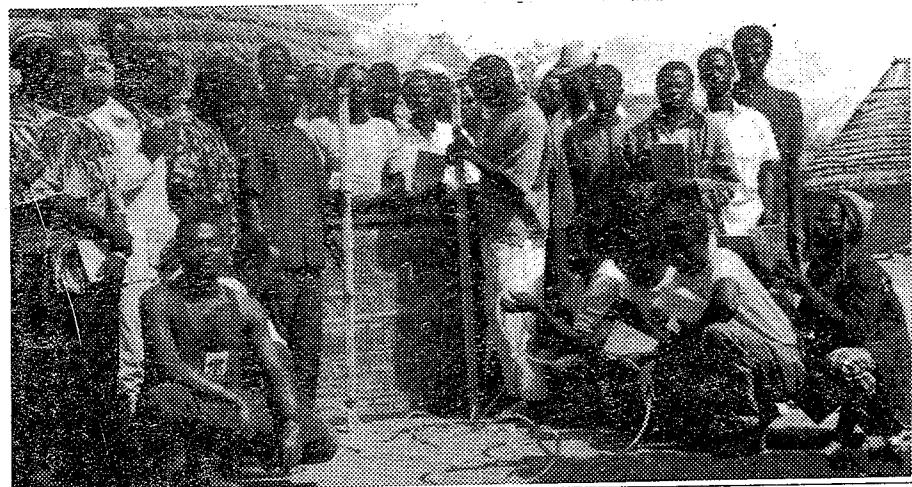
Ni yéremahorónya gintan seliw ye nagalikoba ye jamanaden bës bolo...

nemögö fara komogö kan. Hali ni sariyatigw ye sariya soso, sariya b'u nomine. Jamana nemögö min ye fangaso ni sariyaso kuntigi ye, minisiriw ni depitew ani marabolo nemögöw, dugutigw fo ka se ciyakedaw kuntigw ma, foroba kunda wali kényere kunda, olu bës b'o cogo la, kuma te mögö werew ma. Sariya te soso cogo si la, bawo, o ye tanga boli de ye yéreta kan, k'a lagosi, k'a koro don bögo la.

Mögö minnu te miiri yéreta kékun na, n'o ye horónya seginni ye jamana n'a wolodenw ma faso kelen kono, kuntilenna kelen aninjaniya kelen kan,

n'u ka walew ye yéresagoké ye, i ko fóbali fóli wali këbali keli, olu te se ka bila fasodennumanya minen kono. Bawo, a tèbëncogo sila, a tèfaamuya cogo si la, jamanadenw ka wuli, ka segen, ka jamana k'a yére ma horón ye, mögów ka sör'ojamana kelen kono, minnu te horónyakow ke. Ni bës y'i yére dòn, baasi te don mögów ni nögón ce, baasi te don mögów ni fanga ce, kuma te nögónlase ma, sariyaso la. O de bëna ni fasodennumanya sangali ye yéredon ma ka masörö, ni bës fillia iyére ma, a bëfoko jamana y'a yéreta, nka a ma s'a yére koro.

Amadu GANI Kante

... Faso ka yéremahorónya sinsinnan ka kan ka dòn fasoden bës fe, min te dowere ye fasobaara kó

Denmisénw ka dugumakalanko taabolo

1994 san, njogonye do kera Nónón denmisénw ka dugumakalanko taabolow kan. Alasabaticogo ka da bangebagaw dusudonni kan denmisénw ka lakoliso lataa la. San Kelen feére-nini-njogonye in kofé, an sera baarabolo o njemogó ma, n'o'y'an balimake Musa Dunbiya ye, walasa a k'a fo an ye baarabolo in bë njetaa dakun min na bi. A ye an jaabi minnu na, olu file :

Nininkali: Baarabolo in bëna san kelen soro sooni, yali i bë se folo k'an hakili lajigin baarabolo in sigikun na sen kan wa ani a bë njetaa dakun min na bi?

Musa Dunbiya : Sanni n ka n da don baarabolo in sigikun na sen kan, a ka kan n ka dō fo dugumakalan taasira ni sigidaw kunnafonisiraw césiraw kan. Ka da kalanko njelini njogonyeba ka hakilinan kan, min kera dijn seleké naanikadara kono Zantinen (Tayilandjamana) 1990 san na, "UNESCO" ye njogonkunben njogonye do sigi sen kan Wagadugu (Burukina Faso) k'a ta 1993 san marisikalo tile 22 ka s'a tile 26 ma. O njogonye o kene kan, Benen jamana; Burukina Faso jamana; Lagine jamana ani Mali ni Nizeri jamanaw kalanko tigilamogow n'a kunnafoni jensennbagaw tun bë yen. O njogonye o de senfe, a sigira sen kan ko ka feére-nini-njogonye ke jamana kofolen ninnu kelen kelen bëe kono, "UNESCO" ka kadara kono, min b'a to ne bë soro denmisénw ka dugumakalan sabatili la, k'a kono ka geleyaw dòn ani ka feére-tige-walew soro olu la.

Mali ka feére-nini-njogonye kera 1993 san zuluyekalo la.

Dugumakalanko njelini baarabolo sigikunw jeyalen don :

- ka jé-ka-fobanbann latige kalanko tigilamogow ni sigidaw ka kunnafonisiraw ce (kunnafonisébenw ni arajow).

- ka feére-nini kalanko lasabati jemukanw lasecogo numan na u kuntilenamogow ma.

- ka dusu don dugumogow kono anik'u hakili dayelen ka taa kalanko matarafasiraw topotoli ma,

Ob'ajirako baarabolo in b'a njinideka kunnafoni jensennaw mako don kosebe kalanko taasiraw la ani k'u ka kunnafoni lasetaw lacaya o siratège la, ka nesin jamanaden fanba ma (ka se 80% hake ma). O ye dugu misénw kono mogow ko ye. O hakilinan in de nana ni baarabolo in togó keli ye ko : sigidaw kunnafonisiraw ni dugumakalanko ka jénjogonya baarabolo.

Baara keta bolodalen bëe sera ka lawaleya o dakun na. Olu ye :

- Ka Mali jamana kono kalanko ka njetaa njelini njogonlaje ba sigi sen kan;
- ka kunnafoni jensennaw sendonni njogonlaje ke kalanko ka njetaa walew la, "sifileli kafo" kono (o kera Nónón kafo ye)

- ka kunnafoni jensenni cayawaati bolodala baarawaati kono kalanko siratège la (o wale bë senna).

Nininkali : Munna Nónón kafo danma

sugandira?

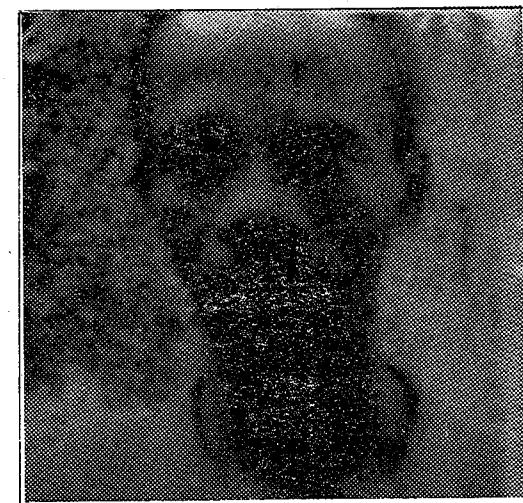
yali o b'a jira ko Mali fan tow te dugumakalanko geleyaw kalama wa?

Musa Dunbiya : Nónón kafo sugandira ka da kun danmadow de kan minnu ni baarabolo hakilinan bë taa njogonfe. Olu ye :

- Arajoso do ka soro o kafo kono;

- kunnafonisébenw ka soro minnu bë kafo lasoro waati bëe ni u kalannen don kosebe mogow fe yen.

Baarabolo in bë sifileli dakun de la folo. Nónón ye sifileliyoro de ye. Walekiimni njogonyeba bëna ke Bamako yan 1995 san desanburukalo la. "UNESCO" ni Aliman jamana ni baarabolo musaka bobagaw ani baarabolo lawaleya jamana duuru togolamogow bë y'o kene kan. O njogonye senfe a bë laje ni baarabolo in bë se ka jensen jamana fan tow kono.

Musa Dunbiya

Nininkali : E de ye baarabolo in njemogó ye Mali kono.

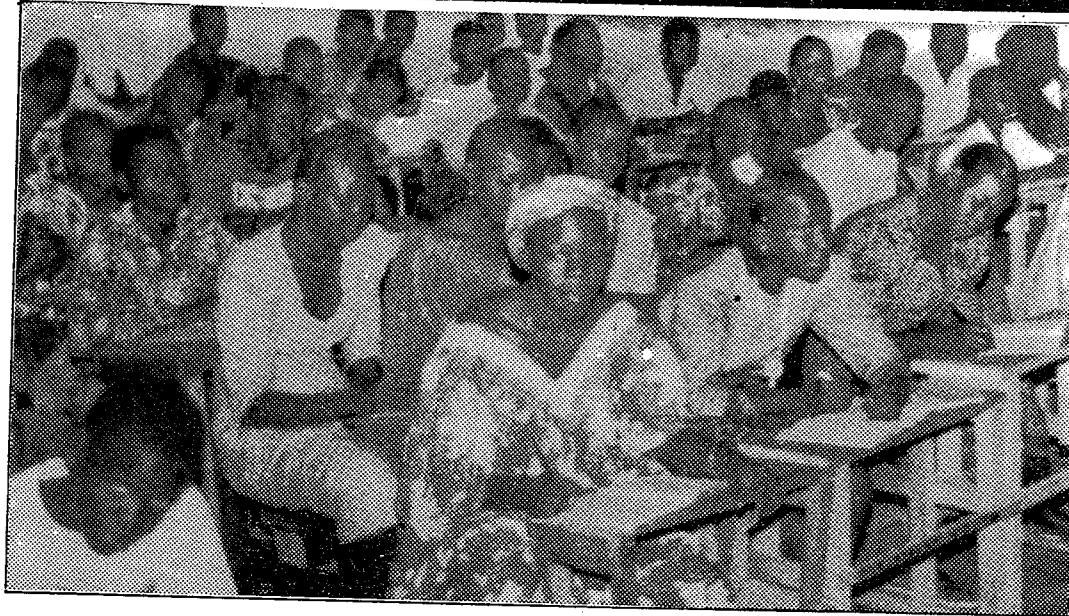
O siratège la, e yere dalen b'a la ko nisondiyakun b'e la bi baarabolo in taabolo kan wa? Munna?

KA SE DUGUW MA

Musa Dunbiya : Sigidaw kunnafonisiraw ni dugumakalankoka jenogonya baarabolo ye ko numan ye sababu caman na. A be ben Mali jamana haminanko ma Mali dugumakalankoo siratege la. A be tali ke fana Mali fangabolo sabanan ka feerjenibolow la, kalanko kunkangeleyaw lanogoyali siratege la. O de kanma an bee ka lajini ka kan ka ke baarabolo in lajensenni ye Mali fantow bee kono.

Nininkali : Mun de tora kebali ye baarabolo in ka baara ketaw la?

Musa Dunbiya : Setanburukalo in manasa, kiimnejekuludobese Ucnon walasa ka baara lawaleyalenw jatemine anik'a nini k'a don kunnafoni

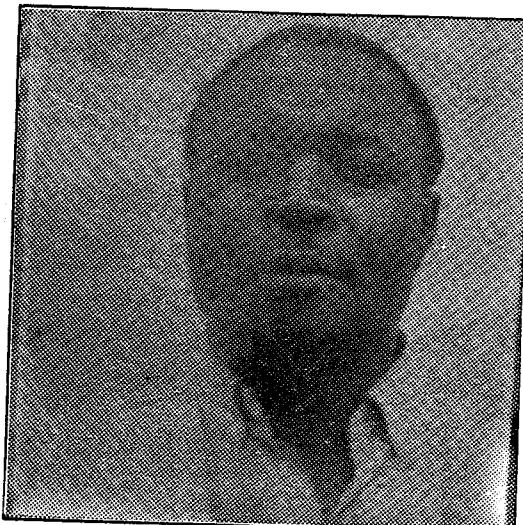
Kalan ka di a sorobaliya ma an denw fe

jensennaw sendonni kalanko ka jesoro la, o joyoro kera min ye dugumogow hakili lajoli la ka taa dugumakalan sabatili ma.

Nininkali kebaa
Tumani Yalam Sidibe

MAKOCI KUNNAFONI

Kita cikelaw ka kalanbolow jensenni lahalayaw

Drisa Jalo

Kita ye cikemara ye senekelaw kalanni ka kan ka ta ni barika ye mara min kono, ka da sababu danmadow kan:

- Koorisene ye kokura y'a kono;
- Senekelaw ka kalanbolow jensenni la, k'o sababu ke minenntanya ye, barisa senekelaw tun te yan min be se ka ke yiriwali "kulunkun" ye, tigasene nagasilen kofe. O koson, juru te se ka

don senekelaw la minnu b'u wasa. Senekelaw koron ka senekelaw koron sariyaw matarafa barisa u tun desera senekelaw jigmifali koro.

- Duguyiriwatow te yan lasigidenw be se k'u ka baara sinsin minnu kan walasa ka kalanbolow jensenni senekelaw yoro, in'a foabeke MAKOCI mara tow kono cogo min, Mali worodugubolo la.

Kita mara la, kafoyiriwatow (Zayeri) te yen. Marabolo kura min be yen, o togo ye ko "ZDR" (Zederi). Zederi bonya ni zayeri bonya be tali ke pogon na. Nka, u danfara ye duguyiriwatow ntanya ye Zederi kono.

Balikukan ye barika soro Kita mara la kabini waati jan. O sababu koson, MAKOCI nali san folo in na Kita, anye kalanw boloda:

Kalansenw bolodali n'u waleyali

MAKOCI san folo in Kita mara la, samijefekalanw bee jesinna koori senecogo numan ma. Barisa, dugu caman b'u san folo la koorisene kadara kono.

Okalanw bee bolodara Kita MAKOCI cikemara ciyebolofara ni cikekafokuntigiw fe cogo min na, o file nin ye:

- Ciyebohofara be lasigidenw kalan cikekafokuntigiw anibarabolo kelen-kelenna bee la;
- Lasigidenw be soro ka duguw fara pogon kan minnu ka surun pogon na, walasa ka kalan lase koorisene naw ma.
- Lasigidenw, cikekafokuntigiw anibarabolo fara towkuntigiw, minnu be cikemara jesomgoso la, olu bee be jigin duguw koro kulu ni kulu, ka ladili kanw di senekelaw ma baaraw waleyali kan. K'a ta 1995 san mekaloo la fo ka se 1995 san utikaloo tile 15 ma, kalan minnu sera ka waleya an bara, olu file (aw y'a katimu laje ne 9 na)

Walasa ka lasigidenw ka ladilikanw sinsin, Kita cikemara nəməgən ni Kita arajoso (Kulukan) ye jemukan caman laben k'olu fili fiye fe, ka taa wula-kono-məgən ma. O jemukanw ye tali tali ke :

- Koori danni toli senna fo ka se zuluyekalo tile 30 ma;
 - Nəgofin donni foro la danni senfe;
 - Nəgofin ni nəgoje donni foro la nəgo fe k'a ta zuluyekalo tile 10 na fo ka s'a tile 30 ma.
 - Furakeli bagaji kuraw jirali n'u tabaarakogo;
 - Senefenw ladonni ni senekeminewn labaarakogo numan
- Kalan bolodalen minnu ma waleya

fölo.

Koori tijenifewn (ntumu n'u nəgoñaw) dənni, lasigidenni senekelaw fe : O b'a to senekelaw b'a don san nataw la :

- tijenifewn minnu kajugu koori ma ;
- fura suguya minka kanka ke tijenifewn suguya min na.

Dənni-jini-taamaw sigili sen kan: O bəna nəsin lasigidenw ma minnu tun be kita mara la sanni MAKOCI ka se yan.. O be ke koorisene yiriwali kan (S.O.S KBK "ka be ka") walasa, olu MAKOCI baara taabolown'u kecogow bee faamu.

- Senekela danmadəw fana bəna nənatəmən walasa k'u lataa ka

MAKOCI woroduguyanfansenekelaw kumajəgənya ani k'u ka baara lawaleyalenw laje, seneko siratəgəla. Senekeduguw labenni :

in'a fəany'a fəcogomin kuma damine na, senekela faamuyalen ka ca balikukalan na, Kita cikəkafo kono. O kanma, an bəna dugu danmadəw sugandi cikəkafo bee la, k'olu kalan sannifeere la walasa u ka se k'o baaraw ke. Kabini tigasənəwaati, sannifeere jekuluw tun be dugu dəw kono.

Sariya minnu sigira sen kan o duguw sugandili la, kita MAKOCI cikemara fe, olu file ninnu ye :

- A k'a soro dugu ye Koori senə salon ;
- A k'a soro mögo kalannen be mögo saba bo dugu kono;
- A k'a soro dugu kono koori cikeda be 20 bo;
- A k'a soro dugu kono koori sora ta be toni 25 bo;
- A k'a soro koori-ta-mobiliw be se ka dugu lasorə nəgoya la;

- Dugu sugandilen man kan ka temen 2 kan "Zederi" kono; Kunceli

Baara kura te se ka sabati yoro kura la geləya kə. An ka ninan geləya kunbabaw ye fən danmadəw de ye:

- Fölo: samiñedonda sanjiko geləyara. Sumaya donna baarakalan caman waleyali la, k'o sababu ke sanjidəsə ye.

- Filanan: Kita MAKOCI cikemara bugudaw ka ca kosebe.

- Sabanan: Bugudaw cayali ani dugu kuraw donni koorisene na, o y'a to "Zederi" kelen kono duguw cayara kojugu. Dəw ta be se fo 25 ma.

- Naaninan : Lasigidenw ka bolidaw cayara walasa ka kalanw lase senekelaw ma, ka d'a kan baara-ke-jekulu te duguw kono fölo.

Nka, an be barika da Ala ye, ka d'a kan baara ninnu bee sera ka waleya, kasabatika da Kita MAKOCI cikemara baarakelaw bee ka faamuya n'u ka cəsiri kan.

Drisa Jalo

Kita MAKOCI cikemmara
ciñebolofara kuntigi

Batakiw ka bɔ Jekabaara kalanbagaw yɔrɔ

Kumiri Yakuba ka bataki

Ne Yakuba Kulubali ani Kumiri ce n'a muso, cekoroban i musokoroba ka lase don e Tumani Yalam Sidibe ma. E kera sababu numan ye anw ma; i kera ciklaw jigi ye. E kera monnikela, baganmaralaw bɔe jigi ye. Tumani e ye dibifara ka bɔcikela nibaganmarala nɔla. Inice, inibaara, initiminandiya. E sera ka cikela hakili dayele, ka i ka dɔnniya yelema a kun na, ka sira jelen don ciklaw kɔrɔ. O diyara u ye Tumani. An tun te kunnafoni sɔrɔ baganmara kan. An kunnafonina ! E sababu la, an ye kunnafoni sɔrɔ baganmara ni monni kan. Monnikela, baganmarala ani cikela, Tumani Yalam e y'an bɔe bila kene kan. Inice. I ye cikela bɔ dibi la, ka monnikela bɔ dibi la, ka baganmarala bɔ dibi la. Tumani e ye ni kulu saba bɔe ke kene kelen kan, ka an don sira kelen fe i ka sira in jelen don kosebe. An ka

cekorobaw ko k'e tɔgo ye "Tumani Y. Sidibe Sabunuman" ye. Ne Yakuba Kulubali ye sanji 4 kɔ Seribala, sukar dilan na, ka ne to yen ne y'a ye ko kalanbaliya ye kojugu ye. San 1980, ne nana ka bɔ Seribala sukarodilanyɔrɔ, balikukalan kanma. Zafu kuntigi Adama kɔne Sijaso ye ne demen. A ko nka n jija kosebe kalan fe, k'a ka fisa mogo ma. Ne ye n cesiri ka Adama ka kumaw labato. Ne Yakuba bangera san 1954. O de tun b'a fe ka n fari faga kalanko in na. Neye zafukuntigi ka kumakanlabato minnu ye Adama Kɔne N°1, Adama Kɔne N°2 ni Dawuda Sangari ye. An ni Tangara de bɔ nɔgɔn fe sisan. Baso zafu Aduleyi Jalo taalen kɔ, Tangara nana. An ka sekiteri tɔgo la, Amadu Tarawele ani Sumana Kulubali ni ne Yakuba Kulubali ka foli bɔ ka nesin Fadeni Kulubali ka denbaya ma. Anw ka gafe marayɔrɔ fan do jenina ni

Fadeni ye. O ker'a sababu ye k'a si to san 75 la. Cekoroba in ka saya ye an bila nɔnafin na. Nka mogo te se ka Ala sago bali. I ka Idirisa Jalo fo an ye ka d'a ka baara kelen kan anw Kumirikaw ye. A ye min kɔ, o diyara an ye, bawo anw ye fɔn caman sɔrɔ a ka baarakelenw kɔnɔ, dɔnniya ta fan na, anifaamuyalisira fe. Kabini jekabaara ma bɔ, anw tun bɔ Kibaru san dɔrɔme 5, Jekabaara daminenen, an y'o ke bakuruba san ye, san o san n'an ka kɔri pesera, an b'a wari sara. Kalo o kalo, Jekabaara bɔ jigi Kumiri yan. Amadu Tarawele tɔgɔla, Musa Tarawele ani Sumana Kulubali, ka fara Kuimiri cew n'a musow kan, an bɔe b'aw fo. Tumani Sidibe dan te i ka foli la, Kumirikaw bɔe ko k'i ni ce i ka timinnandiya la.

Yakuba Kulubali

Farakɔ dugu bugunnatige sɔben

Farakɔ bɔ Jumazana zeri fe, min bɔ Marakakunko sekiteri la, Fana MAKOCI marala. Farakoni Jumazana ce ye kilometere 7 ye, ani Marakakungo ce ye kilometere 30 ye. Farakɔ ye dugu kɔroba ye. Maakorobaw ka fo la, Jumazana bɔra Farakɔ ka jumazana sigika sancaman kɛ. Tubabutiley'a sɔrɔ Farakɔkaw bɔe taara sigida kura la Jumazana. O de ye kafotigiya ke jumazanakaw ta ye. Farakɔka dɔw seginna ka na Farakɔ tu tige senekeyɔrɔko koson. Dɔw ka fo

la, yelema ko 3 de kera Farakɔ min laban te temen san 40 kan. Farakɔ dugutigi ye Bajé Fonba ye. Ale ye Jumazana yere-woloden ye.

- Farakɔ ni dugu minnu bɔ danbo
- Dugula bɔ Farakɔ kɔron fe.
- Soro b'a ni tilebin ce
- Nekɔ bɔ Farakɔ banin fe
- Jumazana b'a baba fe.

Farakɔ ye kin fila ye minnu ye Farakɔ dugu kɔnɔna ani Farakɔ sirakɔrɔ ye.

Farakɔ ye Bamanan dugu ye.

Maninkaw fana sigilen bɔ yen minnu bɔra Mande.

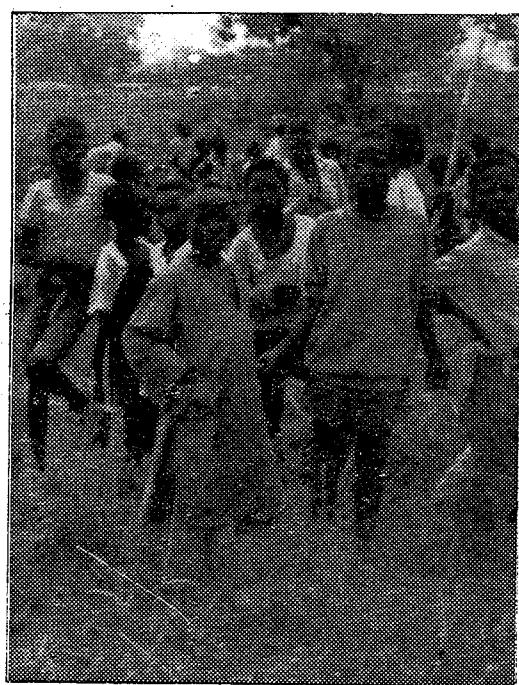
Hali bi, ladalakow bɔ Farakɔ i n'a fo komoko. Farakɔ ye dugu cesirilenba ye, dugu barikama don fana Jumazana zeri kɔnɔ. Balikukalan bɔ Farakɔ, min kenekan da ye kalanso ye. Wa ga te yen kalandenjolen kelen te min kɔnɔ. Farakɔkaw cesirilen don kosebe, dugukolonon kɔleli baaraw fe. U y'o darapo sɔrɔ Marakakungo sekiteri kɔnɔ.

N'i sera Farakɔ, dugukolonɔ pilaki bɔ

misiri kere fe sira kan. Farakó musow césirilen be kosebe nakosene la. Un'o poroze bolo be nögón bolo n'o ye "PMD" yemin sigilen be fana MAKOCI la Fana.

Baje Fonba ye Farakó dugutigi ye, Yakuba Kamara ye "AV" peresidan ye, Siriman ye "AV" sekeretéri ye. N be nin bataki in kuncé ni "AV" ka baara kelen dōw kunnafoni ye.

- Misiri	2 tolima
- Kalanso	1 tolima
- Dunanso	1
Kolosimansin	1
Biyo gazi	1
Jitonyoro	1

Dugu diya n'a goya be dugudenw
ka kewale de bolo

Nin baara bée kera bén ani nögónfaamu kono. N ka foli be Farakókaw ye ani Balikulalan karamogow ni balikukalan kanubaga bée ye.

Sako Dotege

Zafukuntigi Jumazana sekiteri,
Marakakungo MAKOFI, Fana

Dugaw Kun jekun

Fayumanwulen tun ye donso farinba ye min mankutu y'a sigida n'a kofe dugaw be kósagon k'o sababu bō a tēgē diyako jugu la. Tuma o tuma ni Fayumanwulen tun taara kungo kono, a bē sogo suguya bēs dō faga. Tuma min n'a segintuma so, a b'a ka sogo fagalenw bēs nökisew bō k'olu di dugawma. Donodon, Fayumanwulen tun bē segin o wale kan fo ka n'o ke lada ye a ni dugaw ce. Duga nciinin n'a kunbaba bēs tun bē Fayumanwulen ka sotaawaati dōn. Don dō, Fayumanwulen y'i bila a ka kungo-taa-minenw la, ka n'i sara a bakorónin na. Tuma min musokoroba tilara dugawudon na a den ye, a y'i kanto o ma ko : "Fayumanwulen, i kelen be ka lada min don i ni dugaw ce, i jija i k'a dabila; bawo dugaw te mögo jenogon ye. Fen ladontaw te fana.

U te dōwēre ye dahiriméjininna

gansanw kō, walejumandōn te olu fe yen. N'i ma da, nka kuma la, i yere ke iko su, i b'a ye dugaw be na min k'il la. Ba tilalen kuma la, Fayumanwulen seginna a ka cesso kono, k'a ka birifini jeman ta k'o bila a ka npalan kono, ka bō ka kungo sira minē. Jiribaw, fugabaw ni kulubaw latemennen kō, Fayumanwulen taara a ka ceyaminenw jigin jirituba dōkerefe, ka laben damine. Fayumanwulen ye marifa soso k'o da duguma a kinin fe, k'a ka semé d'a numan fe, ka laban k'a tōgō-la-muru da a kunkoro. Tuma min ni Fayumanwulen y'ida marifa nisems furance dugu ma, k'a bēna birifini biri a la, sonsannin y'i pan ka bō bin kono, k'i kanto ko: "karamogó Fayumanwulen, nin ye donsoya kécogo kura jumen y'i bolo bi?"

- Payi! Sonsannin, i nan'inatuma yere dela; kuma dōde fōra nyenbena o de köröbo tan. Taa a fō kungosogow bēs ye, ko Fayumanwulen ka don sera. Ko Ala y'a ka kalifa minē a la". Fayumanwulen y'o ke ka sonsannin ka nininkali jaabi.

Ala dan ka nin k'an ye!, Ala dan ka nin k'an ye!

Taanu be Ala ye, taanu be Ala ye! "Ninnu kera sonsannin ka kuma fotaw ye ka kungo minē. Fayumanwulen tilalen kō kuma la. Sogo min mana sonsannin nininka a ka kule kun na, a b'o jaabi ko Fayumanwulen sara; k'a su be jirituba koro. Sanga danmado dörön, Fayumanwulen ka saya kibaru ye kungo yōrō bēs lajelen labō. Sonsannin tora Fayumanwulen ka saya kibaruganselila, ka na surukuba sōrō yaala-yaala la a ka dukēn na.

TULON TE SEBE SA

Foliw temennen ko; Sonsannin ye Fayumanwulen ka saya kofosurukuba ye. O yoro bee, suruku ni kalaman wulila ka taa nkora iba ci a ka bulonda la, ka segin ka n'i jo sonsannin kerefe k'i kanto : "Fayumanwulen ka sa? A ka dogo Ala ye!. O kuma kofe suruku y'i geres sonsannin na k'i kanto tuguni ko : dogo, e ko tiye b'e ka kuma in na fiyewu?

Fayumanwulen ka sa? Ayi ne ma da o la. Ce in ka kekun kojugu...

- Koro suruku, komi i yere be fileli ke, buguri da i k'a laje ke!.

N'o te ne be taa k'i to koyi, Fayumanwulen sogo kana ban n ko!. Suruku ye buguri da k'a kun firi firi, k'i kanto sonsannin ma ko : "Aa, aw ka Fayumanwulen su-ko-in-de..."

- Ce n'i te taa, a fo n ye, anw ka Fayumanwulen su-ko-in.... mun de b'o la? Ne yere de ne y'a ye.

Buguri ma foyi fo. Dogo sonsan, a to n ka sugo kunkurunnin ke tan de!

- A teliya nonte tow be tila a la k'a soro an ma se koyi!

Suruku y'a new tugun, k'i keleku siye kelen ka tila k'a new yelen. K'i kanto sonsan ma ko : "ce... an ka taa... nka Fayumanwulen su-ko-in de...!"

Ne be bila i ne bawo taali t'e sebe la. Sonsannin y'o fo ka wuli ka bo. Surukuba fana wulila ka taa a ka npalan ta.

Surukuba y'a muso wele k'a foye k'a taato file Fayumanwulen suko in na. "ni n seginto ye donkilida ke, i be daga labok'a sigit asuma kan, nka nin bolito seginna ni kule ye, i be denmisew bila i ne, ka taa an dogoyoro la".

Kungosogow bee lajelen nana

Fayumanwulen su lakooli. Tuma min surukuba wosilen sera jama na, kungosogow y'a kunben ni nisondiya ye. Sonsannin y'i kanto suruku ma ko kungosogow ye Fayumanwulen sogo tilali bonya d'a ma.

- Dogo sonsan, a fo kungosogow ye ko bonya diyara nye. Nka n b'a nini u fe, anka dugaw makono, ne k'a bonya lasegin olu ma, bawo olu ni Fayumanwulen tun ka di kosebe. In'a fodontow, duga nciinin n'a korobalenw nana Fayumanwulen ka so-taa-waati kunben jirituba koro, ka na jama koolilen soro yen. Dugaw ye nininkali ke. Tuma min a fo dugaw ye ko Fayumanwulen de sara, dugakoroba y'i kanto ko taanu be Ala ye.

Oko, dugakoroba y'i kanto ko "n'a ma ne k'anw dugaw ka nekisendun bena dan bi ma, a y'a to an k'a laban ke Fayumanwulen taw ye. Fayumanwulen dalen ye dugakoroba ka kumaw men.

A y'i laben fini jukoro. Dugacekoroba yisenskena na Fayumanwulen dalen kanma. A ye fini kunyanfan saman, a m'a kun donyoro soro yen. Dugacekoroba taar'a senkorola fana laje, cogoya ma soro yen fana. A nana Fayumanwulen kininboylan fan fe, k'a kun sori birifini jukoro yoro min, Fayumanwulen y'a ta a kun ma k'o tereke duguma fo k'o wolo bee ban. Komi dugacekoroba menna seruke seruke la k'a kun to birifini koro, duga tow korotora bawo u newa ko sogo diya ye cekoroba hakili bo olu ko. Walasa duga tow kana somi, Fayumanwulen ye dibilan don dugacekoroba kunkolo bosilen ni tow

ce. Kelen-kelen, dugaw bee nan'u kun don birifini koro. I n'a fo dugacekoroba ta, Fayumanwulen y'u bee kunkolo tereke fo k'a wolo ban tayi, k'u kunceworolento. Duga laban kun terekelen ko, Fayumanwulen ye dibilan fara ka b'u ni nogon ce; ka fo ka wulik'ijeni dafila sosolen ye. Surukuba fora ka wuli k'ijo k'i kanto ko "ndun y'a fo k'aw ka Fayumanwulen ko in de..." Kungosogow cerinna. Fayumanwulen ye kunkan wuli. Sogo tany'ibin. Surukuba ni sogo tow ye do fara u bolisen kan. Kabini yoro jan, surukuba muso ye surukuba kumakan men a be k'a fo ko "Fayumanwulen ko in de... N y'a fo dogo sonsan ye... tuma min surukuba muso ye denw labo, o y'a soro surukuba be segennafijebi la u dogoyoro la.

K'a ta nin don in, fo bi, si ma bo dugaw kun na.

Bakari Sangare

San tan faligen, n'i ma falikan men, i be sirafara caman don. Jinan ye Jekabaara san tan ni kelen ye ka cikelaw, a ceman n'a musoman, kalan; k'u kunnafoni ani k'u lafaamuya dinne taabolow la. Mun dun be olu togolako la k'an te min kalam?

JEKABAARA SEBENJEKULU

Laboli kuntigi
Tumani Yalam Sidibe
Sebenjekulukuntigi
Tumani Yalam Sidibe
Sebenjekulu mogow
Bakari Sangare, Amadu GANI Kante
ani Bubakari Kulubali
Sebenyoro orodinateri la
Jamana gafe sebenyoro
Baarakeneogon
MAKOCI, "OCED", "SNV"
Jensenyoro
MAKOCI, "ODIK", OTIWALE, "ODIMO"
Labugunyoro: Kibaru
Bajogonko hake : 11 000

Fasoden numanya te doweré ye miiri n yere la ko faso horon konk

Taasibolo fölo Mali ka yéremahorónya kan San naani jemufanga tönbö

San fila njogon ninan ko, Malidenw bëna wote kalataw këyöröw sira minj jamana kuntigi-sigi-wote ni marakuntigi-sigiwote ani depitewta kanma. Wotekelaw bolo, o bëna ke danaya lakurayali ye ka nesin nemogo köröw ma walima nemogo kura sugandi. Yanni waatice, a ka kan hakilijagabö ka ke ni sinsinnan nemamaw ye ka nesin politikitönw ka jama-nini kumaw ma. Tuma min, Malidenw ye jemufanga-nini-ton sigi sen kan ka Musa Tarawele n'a ka politikitön "UDPM" kële, o kun tun ye yélémaliko danma nininide ye ka nesin faso baaradawtaabolo, jamana sariyabaju, jamana nafolosorosiraw labaarcogoo anijamanadenw ka dinjelatige lahala ya ma.

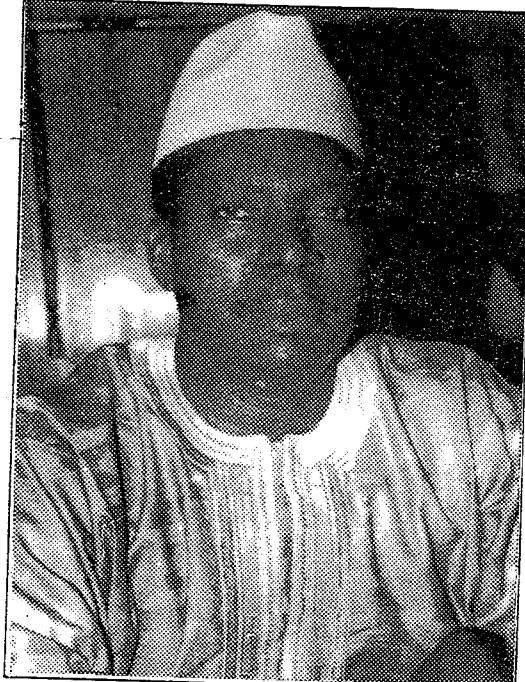
Hakililajigin na, politikitön "UDPM" ka fanga waati, ton were tun te yen. Faso kunkankow tun be nemabo i n'a fo du konokow. Ko bee tun bennet don jamanakuntigi kelenpe sago de ma. Ale kelenpe de tun be setiginemaa ni ton kuntigi joyoro fa. Ninnu wale kéléli de kera Malidenw wulikun ye u seko danmajira la. Ninnu de kera Maliden ce n'a muso caman bonékun ye u ni na 1991 san mariskalo n'a kalo nokandaw kono (Ala ka hine furew la). O je-ka-muruti tono fölo kera yélémalí donni ye jamana sariyabaju konokow la.

1992 san zuluyekalon'a utikalokono, jekafoba kelen kera sababu ye ka sariya kuraw sigi sen kan minnu bangera fangabolow danfarali la (setigiblon ni fanga sariyabolo danbora). Nka musafanga dafirili nafa lakika kera yéremabila soro li ye Maliden fe. Bi Malidenw bee be se k'u da sago fo, ka don u sangonna tonw na, anik'uka nemaaaw sugandi u sago la, u makow nemaboli kanma wotew senfe. O walew sariyaw sigili ye Malidenw wasolan ye bi. O sariya kelen sigili ye Mali jamana ke misali ye dinc kono bi-bi in na. O daraja sinsi n'a sankorotali dulonnen don Maliden bee la, kerénekerénneny la, jamana nemaaaw, walasa fasoden bee ka bo a nunma. K'a don fana k'a nofekelé kun tun be.

Lanini

Yanni musafanga ka dafiri, an ka jamana togo tun be fo ka ke desenyerékoro misali ye. Kalanbali

hake tun yelenne don, kénéyako tun te laboli ke, sariya halakilen tun don, sanosandotun be fara baarasorobaliw kan. Bi, o lahalaya kelen be se ka fo. Nka kow fincogo ye kelen ye, nka u menemeneecogo te kelen ye. San 23 fangatigiya kono, Musa Tarawele ma nstaa jigiya taamasere si jira. Wamogo si tun te se k'o fo kéné kan. Bi netaa jigiyawbe kéné kan. O temennen ko, jamana taabolo juguw kofoli dagalen don bee ye. Kumamuguw bee temennen ko, min ye wulibali ye o file: jemufanga kanubagaw bee ka kan ka tonobo ke ka nesin san naani jemufanga taabolo ma, musafanga dafirilen ko.

Fanga sabanan nemaa fölo Yunusi Ture ani...

Bi nemaaaw, n'olu ye ADEMA Kono mogo sugandilenw ye, olu de fölo be sigi jón na n'o tuma sera. Wotekela ba yirika caman y'u ka danaya da ADEMA kan, nka o bee rö, a ma baara ke a nemaa. O ye kabako ye min sababu be se ka da gelyaw caya kun, goferenamanw ye minnu soro. Setiginemaa Yunusi Ture n'a ka goferenaman sigili kubenna ni jagokelaw ka nisongoya-jira-taama ye 1992 san desanburukalokono. Owaati kelen fana kono, lakolidenw, forobabaarakelaw ka tonba (UNTM), koronfekelé, baaranjininaw, baarakela labilalenw ni baara-bila-yerseyew y'u

ka hake-nini-taamaw ke. O hake-nini taamaw bee bangera balawu la (darongoya ni wale juguw) minnu bee ro belebele kera 1993 san awirikalo tile duuru kono. O don, lakolidenw ye tijenni naniya siri ka bone jigi mogow kan u temensiraw bee fe. O hukumu kono, faso forobablon ni fanga taamaseere caman jenina. Mogow caman ka jate la, 1993 san awirilikalo kono kelenwtunyedabalijugusirilen dode nagasilen ye mintun be se ka ke jamana yere wulili sababu ye. Baarabila kera goferenaman filanan ka baarabila sababu ye. 1994 San kono, tuma min n'a degun na, goferenaman sabanan n'a setiginemaa Ibrahim Bubakar Keyita ye baarabolo yelema. O yélémalí kénékanda taamaseere döw file: gelyaw ma ban, nka u fura soroli te ne hakilisigi min ko, o soro. Hake-nini te ke ni tijenni ye tugun. Tuma min fanga nemaaaw tun ne gannen be gelyaw kofolen ninnu dabenfeerew ninini na, koronfekelé ye sawura juguta. Sefawarinagasilinana ko to bee ro nogoo n'a nokan gelyaw ye, fura ma soro minnu na halisa. Nin bee b'a jira ko Alifafanga ye san fila de ke degun kono (k'a ta 1992 san la ka na 1994 san la). O gelyaw hukumu kono, setigiblon ta kera tasumafangala ladege ye.

... Abdulayi Seku So, Setigi nemaa filanan